

Uredništvo
in upravnništvo:

Kolodvorske
ulice št. 16.

Z urednikom se
mora govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:

Šeststopenjska peti-
vratna 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano

v upravnistvu:

za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
60 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
60 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 135.

V Ljubljani v soboto, 9. avgusta 1884.

Tečaj I.

O slovenski politiki.

Čudna stvar v istini, naša domača politika! Drugod so uže z davna spoznali, da nobena stroka duševnega dela ne zahteva več premišljenosti, več teoretičnega znanja in praktičnihkušenj nego javno življenje in urejenje načel, po kojih se razvija. Le pri nas misli vsak, da je poklican politik; vsak črevljarsk pomagač, kateri pri posebnih slavnostnih prilikah smukne v rudečo košuljo, si domišljuje, da ima skrivnosti prave narodne politike v svojem mazinci, in nezreli mladiči, koji niti latinskih šol niso prebili, sodijo o državniških problemih s tako apodiktčno sigurnostjo, da bi zamán jo iskali med elito angleških parlamentarcev. In otročja bolezen je ukoreninjena pri slovenskem narodu; saj tudi mi nismo bili dosta bolji, le da se tukrat toliko važnosti ni pripisavalo našim bombastičnim izjavam nego se godi v današnjem položaji slovenske politike.

In vendar uže svetovna lega naše domovine in razmerje našega naroda do njegovih sosedov in do velike Avstrije tako silno vplivati na slovenstva usodo, da morate previdnost in preudarjenost v javnem postopanju prvi brezpogojni lastnosti biti slovenskemu politiku. Obkoljen od dveh velikih kulturnih plemen na obalah Jadranskega morja ter v zaledji velikega pristanišča boruje se maloštevilni slovenski narod za svoj obstanek. Gmotno stanje njegovo je v obče slabo, v posameznih pokrajinah naravnost obupno; zgodovinskega prava nima, kajti tisočletna povestnica njegova le pripoveduje o tisočletnem pritisku gospodujočega tujstva, plemstvo pa, sicer povsod jako odvažen faktor narodnega probujenja, ni njegove krvi ter se nejevoljno ozira na njegovo prizadevanje. Sploh se ne smemo varati gledé utisa, kojega je povzročil naš narodni preporod; razmerno malo tvor nih simpatij med sorodnimi plemeni, tem več protivja med onimi tujimi narodi, s katerimi smo v neposredni dotiki. Ni čuda! tako go-tovi so bili našega narodnega pogina, tako

trdno so se zanašali na našo dedno zapuščino, da z odkritim srdom sedaj gledajo naše življenjske pojave, posameznemu samosilniku podobni, kateremu se je čez noč prikazal pravi zakoniti pretendent.

In baš v tem težavnem položaji nam prihruje preglasna tolpa komičnih „politikov“! Spominajo nas na one divje rudečepolitnike, s kojimi amerikanski romanopisec Cooper obradosti mladostno domišljijo. Z glave doli jim ponosno frfetájo fantastično zakrivljena peresa, neutrujena desnica maha neprestano s tomahavkom, v čudovitih skokih plešejo okolo plamteče grmade in brez prenehanja spusté svoj jednolični krik: „V boj, v narodni prepír!“ Narod pa jih vidi in sliši, in marsikomu se še dozdeva, da je tako brezumno počenjejanje, taka politična epilepsija nazadnje vendar le — prava slovenska politika!

Nespametno bi bilo, ako bi tako, dasi čisto napačno sodbo zamerili onim narodnim krogom, iz kojih izvira. Naš narod živel je v opoziciji, odkar je zopet začel svoje politično življenje. Belkredijevo in Hohenwartovo ministerstvo bili sta vendar le prekratki epizodi, da bi mogli vplivati na narodno mišljenje. Sicer je bila vlada od nekđaj odločno sovražna slovenskim težnjam. Ni čuda tedaj, da se je naš narod privadil opozicije, tako da si narodnjaka niti predstavljati ne moremo, kateri ne bi udrihal po vladi. Podobni smo v tem oziru mornarju, ki po dolgi in viharini vožnji na morji zopet enkrat stopi na suho zemljo. Poskuša hoditi — ali nože, mirne, hoje nevajene, se mu šibé in mož začne tavati, nalik pijanemu. Toda le počakaj, prijatelj, kmalu ti bode to minolo, avtomatični refleksni gibi ponehajo in stopal bodeš možgato in čvrsto, kakor te je tvoj stvarnik bil vstvaril.

Drugače se vé da z ono hrupno družbo, katera inscenuje take prizore! Ti može, vsaj deloma, dobro vedó, zakaj da neprestano v boj terajo nevedno množico. Mnogo je sebičnega koristolovja pri teh pustolovcih. Oni

računajo dobro, čuté lastne slabosti ter uvidevajo, da za resno parlamentarno delovanje, kakor pristaja parlamentni večini, niso ustvarjeni. Kar hrepené nazaj po polnih piskrih nekdanje opozicije! To vam je bilo tedaj življenje! Ni trebalo ubijati se z dolgočasnimi študijami, kovati sitne paragrafe, stavljati premišljene nasvete — zadostovalo je, ako si vstal pri tej ali oni priliki, nekoliko krepih izrazov nasprotnikom vrgel v lice, nekoliko ostrih napadov spustil proti sovražni vladi, s samosvestno pestjo časi udrihal po mizi ter s polnodonečim stentorjevim glasom vzbujal burno pohvalo navdušenih poslušalcev. In posedel si oblastno, odobravanje občinstva, pridobljeno brez vsakega truda, storilo je dobro tvoji duši, zvečer pa si vzel v roke glasilo tvoje stranke in tam z zadostenjem si ogledal lastno podobo, okrašeno s širokim svitom, kakor ga nosijo svetniki na kmetskih znamenjih. Pač blažena dóba je to bila za nekatere ljudske tribune! Ali sedaj v istini ne razumete, zakaj se tolikrat čuje iz nekaterih ust hvalisanje *temporis acti* in zdihoavanje po oni dóbi, v koji je Slovenec tudi na Kranjskem še bil zatirana, na zid pritisnena in z nogami teptana — manjšina?!

Taka narodna politika ugaja morda nekaterim osebam, narodu samemu pak je v očividno škodo. Smoter naše politike mora biti, da si priborimo popolno enakopravnost v vsakem oziru ter da povzdignemo svoj narod na ono stopinjo duševne izobraženosti in gmotnega blagostanja, na koji se nahajajo srečnejši naši sosedi. Kar čez noč se to se vé da ne bode dalo doseči; kar je proizvod stoletnega zgodovinskega presnovljenja, ne dá se hipoma predrugečiti in tudi najbolj naklonjena vlada ne more vsega storiti na enkrat. Napredek bode morda počasen, a tem bolj gotov in varen. Ako pa pri vsaki priliki zavzemamo pozicijo razkačenega borilca, ako klic na boj postane aksiom, okolo katerega se suče vsa politična modrost naša, potem je naravno, da se bode nasprotje na-

Listek.

Carigrad.

(Zlatorodov.)

(Dalje.)

4.

Glavna vrata.

Bab-Humajun so bila in so še glavna vrata, ki so tako veličajna, in ki vodijo na majhin trg; na trgu stoji vodomet sultana Ahmeda z džamijo sv. Modrosti. To so velika vrata belega in črnega marmorja, okrašena z obilnimi arabeskami, na koja se naslanja visoko osmero-okensko poslopje. Streho ima čez molečo, sezidano pa je v mešanici arabskega in perzijskega sloga, po katerem so poznati skoro vsi spomeniki, postavljeni od Turkov v prvih letih, ko so bili premogli Carigrad, vendar še preden so začeli posnemati bizantsko zidavo. Nad uhodom je brati še na marmorni ploči napis Muhameda II., ki se glasi:

„Alah, varuj slavo njegovemu lastniku. Alah, učvrsti njegove zidine. Alah, umočni njegove podloge.“

To so ona vrata, pred katera so vsako jutro hodili Carigradci gledat, kateremu dvorskemu velikašu je odpala po noči glava. Glave so visele na žreblih v dveh izdolbinah, ki sta še videti, na levi in desni uhoda, ali pa so bile izstavljene v srebrnih posodah, zraven katerih je bila prilepljena obtožba in obsodba. Na trg pred vrata so metali mrličé, ki so življenje izgubili na konopeu. Tu so stali, čakaje dovoljenja uniti v prvo ogradbo serajsko oddelki vojakov, ki so prinesli zmagodobitna znamenja ter so na pragu na kup zmetali orožje, zastave, lobanje vojvod in krvave semanjice. Četa kapidžijev, vratnih čuvajev, sinovi begov ali paš, je stražila pred vratmi v sijajnih opravih. Z višave zidov in skozi okna so neprenehoma pazili na prihajoče in odhajajoče, ali pa so z dolgimi in krivimi sabljami podili nemi radovedni ljud, ki bi bili radi skrivaj skozi poko videli kos dvorišča, ali vjeli vsaj en lesket mogočne skrivnostne prestolnice, ki je vzbujala toliko želja in toliko strahu. Po-

božni moslim, ki je šel memo, je mrmral molitev za svojega presvetlega vladarja; ubogi, čistiželjni mladič je sanjal, kdaj bo prestopil prag ter prejel konjski rep; šopirno dekle je sanjari, da tu notri nosijo gospe najlepše in najdražje obleke; žlahtniki in rojaki palih žrtvi so sklanjali glave in škripali z zobmi; po vsem trgu je vladala resna tihota, katero je le trikrat na dan izkalil jasni glas muezina na džamiji sv. Modrosti.

Skozi vrata Humajun se stopi v tako imenovano

5.

Janičarsko dvorišče.

To dvorišče je veliko in prav dolgo, stoji še zdaj ter je obdano z neurejenimi poslopji, v senci košatega drevja, med katerim stoji velikanska jablan, janičarka; debela je, da je deset ljudi obseči ne more. Na levi uhoda stoji cerkev sv. Irene, sezidana od Konstantina velikega, ki so jo pa Turki prestvarili v orožarno. Malo naprej a vse na okolo je bila serajska bólnica, javna zakladnica, pomerančno skladišče, kuhinje, vojarne kapidžijev, kovnica,

ših sovražnikov le poostrilo, ter da se tudi marsikaj prepreči, česar bi sicer gotovo bili prejeli od naklonjene nam vlade.

Druga glavna zmeta naših radikalnih politikov pa obstoji v tem, da se veliko premalo ozirajo na splošne razmere naše državne polovice. V tem oziru so na las jednaki svojim somišljenikom na Hrvatskem, stranki prava in pristašem Ante Starčevića, koje tudi sicer več ali manj srečno posnemajo. Vse njih postopanje je urejeno tako, kakor če bi v vsej Avstriji le dve veliki stranki bili, slovenska narodna in njeni nemški protivniki. Za vse drugo se ne brigajo. Malo jim mari, da imajo Poljaki in Čehi svoje posebne težnje in nazore, ter da jih navzlic vsem slovenskim simpatijam vendar ne morejo in nečejo žrtvovati na ljubo radikalnim našim sanjarjem; še manj se zmenijo za to, da moramo avstrijski Slovani vedno imeti svoje zanesljive zaveznike v nemškem taboru, kajti brez pošteno nemških, konservativnih poslancev smo takoj zopet v manjšini. Ako jim pa pripoveduješ, da vsa velika avtonomistična stranka, v kateri smo Slovenci vendar le neznaten oddelek, podpira sedanjo sistemo Taaffejevo ter se boruje pod ono zastavo, na kateri se blesti načelo njegovo, jedino primerno polyglotni naši državi: „Sprava med narodi“, ako jim dokazuješ, da morajo tudi slovenski narodnjaki udati se tem nazorom, — potem je ogenj v strehi in v vseh svojih glasilih, od mogočnega „Slovana“ pričenši doli do jetičnega „Škrata“, te proglašajo naši nezmotneži — narodnim izdajalcem, odpadnikom! Slepici duševni, mala sestavina le smo v velikem stroji, le jedno gonilno kolo v umetnem aparatu, — in vendar narokujete nam politiko, katera je v flagrantnem nasprotju z vsemi načeli, merodajnimi za vse one stranke, iz kojih je sestavljena sedanja vladujoča večina!

Od nekdanj smo ponosni na to, da je Slovenec naravno nadarjen, „prebrisana glava“. Tudi v politiki bode kmalu spoznal, da se z mirnim, treznim, možatim delovanjem neprimerno več doseže v narodnem oziru, nego z bolestinami izbruhov vrtoglavega radikalizma. Nadejamo se, da se to pokaže tudi pri bodočih dopolnilnih volitvah, — koristi od tega bode le imela prava narodna slovenska politika!

Hrvatje v Pragi.

Južni bratje Hrvatje in tod živeči Čehi podali so se v zlato Prago obiskat severne svoje brate, utrditi vzajemnost slovansko. Po vseh kolodvorih od Dunaja dalje vzprejemali so Hrvate povsodi z navdušenostjo, z iskreno bratsko ljubeznijo. Sprejem v Pragi pa je bil veličasten; ljubezniv, prijateljski, bratski.

hiše dvorskih mogočnjakov, cesarske konjarne. Pod veliko jablano sta še zdaj dva kamena, na katerih so sekali glave.

Todi so hodili memo, kateri so morali v divan ali pa k cesarji. Dvorišče je bilo kakor neizmerna sobana, zmeraj natolčeno polna, kjer se je vse trlo in mešalo in hitelo po opravkih. Sto in petdeset pekov, dve sto kuharjev in posodopralcev je delalo v velikanskih kuhinjah ter pripravljalo hrano neštevnim družinam, ki je jela kruh in sol velikega gospodarja. Na nasprotni strani so se rili straže in služaji, ki so se delali bolne, da bi prišli v bolnišče, v katerem je zdravilo dvajset zdravnikov in četa postrežnikov. Dolge karavane mezgov in velblodov so nosile hrano v kuhinje, ali pa orožje premaganih vojsk v cerkev sv. Irene. V njej se je svetil poleg sablje Muhameda II., Skenderbegov meč in bodalo Tamerlanovo, džagatajskega sultana. Tod so memo hodili davkarji in davkarski tirjavci, spremljani od sužnjev, obremenjeni s zlatom v zakladnico, kjer je bilo toliko dragocenega blaga, da bi se bila mogla, kakor je pravil Sokolović, veliki vezir Solimana velikega, stesati po cela brodovja s srebrnimi sidri in svilenimi vrvmi. Lepi konjušarji bol-

Mnogobrojno izborno občinstvo zbralo se je na kolodvoru uže delj časa pred prihodom hrvatskega vlaka. In ko se je prikazal vlak na kolodvoru, tedaj zaorilo je iz vseh grl navdušeni „slava“, „živio“ in „na zdar!“ Stiskali so si v bratski slogi severni in južni Slovani roke in marsikatero oko je bilo solzno, solzno radosti. Ko so nekoliko utihnili burni pozdravi, tedaj pa povzame besedo predsednik „Umělecke besede“, dr. Strakaty, ter pozdravlja iz Hrvatske došle Čehe, Čehinje in Hrvate tako le:

„Čehoslovani! Čehoslovanke! Preljubi bratje in sestre! Dovolite mi, da vas v imeni vseh praških zadrug na tleh predragih nam vsem, presrečno pozdravim po dokončanem romanji k prekrasnemu tempeljnu umetnosti, ki si ga je česki narod postavil v znamenje svoje vstajnosti, v znak svojega vstajenja in svoje samostojnosti. Gnalo vas je, dragi rojaci, videti veličastno poslopje in počiti si vsaj za kratek čas pri domačem ognjišču v zlati Pragi, po katerem ste hrepeneli tudi v metropoli starodavnega trojedinega kraljestva hrvatskega, kjer ste našli sorodne brate in sestre, pri kojih ljubezni in naklonjenosti vsaj deloma pozabite, da niste v domovini. Prišli ste, da se skupno z nami radujete pri vzvišenem umotvoru, s kakeršnim se do sedaj na izobraženem svetu noben drug narod ne more ponasati! Bodi vam zato naša najiskrenejša zahvala! Še večjo zahvalo dolžni smo vam pa zato, da ste pripeljali s seboj zastopnike vitežkega hrvatskega naroda, ki so se vam pridružili, ne boječ se dalnjega, težavnega pota, dokazali so, da je Slovan Slovanu udan v veselji in žalosti. Bodite nam torej srčno pozdravljeni v zlati Pragi, dragi rojaci slavne trojedine kraljevine, ki ste si tudi v najbolj žalostnih časih umeli ohraniti svojo samostojnost in to v višji meri in boljše, kakor drugi slovanski rodovi! Z nami se boste veselili nad dovršenem tempeljnem umetnosti, katerega smo pozidali po skupnem prizadevanju in po skupni pomoči vseh stanov našega naroda. Vi Hrvatje ste bili srečnejši! Za mnogo let poprej se vam je posrečilo, postaviti si narodno svetišče umetnosti, kjer gojite dramatično umetnost v sladkem jeziku vaših pradedov. Da ste nam torej, preljubljeni bratje slovanski, v Pragi najsrečnejše dobro došli!“

Od vseh strani čuli so se na govornikove besede burni „živio“, „slava“. Vse je bilo ginjeno!

Na to pozdravi hrvatske goste v hrvaščini gosp. Pavlika blizu takole: „Mnogokrat imeli smo uže priliko pozdravljati sim došle goste, toda nikdar nismo hiteli s tolikim navdušenjem simkaj, kakor danes pozdravljat naše južne brate, ki so prvi izmed Jugoslovanov dolgo pot nastopili do nas. Prepričani smo, da niso prišli gledat našega šaplja, temveč gledališča sezidanega z neizrečenim trudom. Znano nam

garski so todi mimo vodili črede onih devet sto konjev Murada IV., ki so jeli iz jasli, napravljenih iz suhega srebra. Od jutra do večera so stale tukaj kope leščecih semanjic, med katerimi so se kazali stari beli turbani janičarjev, velika čapljinna peresa solakov, posrebrene čelade pejkov, straže sultanove, oblečene v zlato dolamo, katero je držal pas z biseri posut. Zuluftu-baltadžije, služaji pridani uradnikom komore, so imeli volnene pletenice, viseče s kap; kaseki s svojo znamenito palico v roki; baltadžije s sekiro; ščitonoši velikega vezirja z bičem, okrašenim s srebrnimi vrvicami; bostandži, čuvaji gajev, z rudečimi kapami; neizmerna množina drugih vojakov razne barve in raznega oprava; strelec, sulicarji, straže neustrašive in predrzne, črni kopljenci, beli kopljenci, konjarji, čavši; velikani, ohole zunanosti in gosposke dostojanstvenosti — vse se je tukaj trlo. Natančno in ojstra zapoved je dajala vsakemu za vsako uro posebni opravke, tako da je vladal vendar le red v tej navidezni zmešnjavi. Na tem dvorišču so se gibali vsi kakor možici na mizi, v katerih je gibalo.

(Dalje prihodnjič.)

je, da niso prišli jedino le spoznavat našega narodnega življenja, temveč da so simkaj hiteli okrepčavat in utrjevati našo narodno medsebojno ljubezen, ki nam je za medsebojni obstanek potrebna. Zgodovina Čehov in Hrvatov se čudovito ujema. Oba naroda imela sta svoj čas stisk in težav in spomin na tiste žale dneve krepki naj nas pri dalnjem uspešnem delovanju v korist naše narodne reči. Prizadevati si hočemo, da vam bivanje med nami kolikor možno prijetno napravimo in vam na ta način povrnemo ljubezen, katero ste nam skazali obiskajoči nas. Zaradi tega pozdravljamo vas v naši zlati Pragi iz celega srca: „dobro došli“. Da, iz celega srca vam kličemo: „dobro došli“ in „živeli!“

Od vseh strani odmevali so živahni pozdravi hrvatskim gostom z dolgotrajnimi „živeli“ in „dobro došli.“

Na pozdrave predgovornikom odgovarja v imeni Hrvatov prof. Hoič, izrekajoč, kako se je ves slovanski svet veselil nad bodočim českim gledališčem, vsak je radostno pozdravljaj to podjetje in občudoval česko vztrajnost in požrtvovalnost; zdaj da stoji poslopje, katero je postavil „Národ cebi“, in te posebne slovanske slavnosti hoteli so se udeležiti tudi Hrvatje: „Kakor v slavnostnem sprevedu potovali smo simkaj preko Morave in Česke, česar se hočemo vedno spominati. Med vami smo sedaj, predragi nam bratje Čehovi! Bolj natanko želimo se z vami spoznati, da nam bode možno občudovati vaš napredek, da vas zamoremo kot svoje prave brate prav iz srca ljubiti in da se tako okrepčamo za ustanovo bodočnosti svoje. Predragi nam bratje! Če tudi nas ni prišlo toliko, kolikor bi se nas bilo v očigled ljubezni, ki jo ima hrvaški narod do Čehov, spodobilo, verujte nam in vedite, da z nami biva sedaj ves hrvaški narod od Donave do Adrije v vaši sredi. Zaradi tega ne znam lepše skleniti, kakor če vam v imeni hrvatskega naroda za prekrasen vzprejem in pozdrav najtoplejšo zahvalo izrečem: „Živili Čehi!“

In zopet zadoneli so navdušeni pozdravi od vseh strani.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Na Štajarskem vrše se sedaj volitve volilnih mož. Slovenci se mnogobrojno udeležujejo in volijo pošteno v narodnem zmislu. Da bodo zmagali v vseh onih volilnih okrajih, kjer so postavili slovenske kandidate, o tem danes ni več dvojbe. Slovenski kmetje so po volilnih shodih in oklicih tako poučeni, da jih nemškutarji ne preslepijo lahko. Zastonj trosijo denarjev.

Na Koroškem vrše se danes v kmetskih občinah volitve za deželni zbor. Kmetske občine volijo 14 poslancev. Upamo, da prodrejo tudi Slovenci v onih okrajih, kjer so postavili svoje kandidate.

Iz Prage se poroča, da se je hrvatskim gostom, kateri so prišli občudovat nov česki umeteljni hram, priredil sijajen sprejem. Kakor poročamo obširneje na drugem mestu, pozdravil je na kolodvoru Hrvate načelnik „Umělecke besede“, dr. Strakaty, ter se jim v imeni českega naroda zahvalil, da so prišli radovat se in občudovat neminljiv spominek, katerega je postavil „národ sobě“. Profesor Hoič naglasil je v izvrstnem govoru, da je Praga tako rekoč Meka vseh Slovanov, kamor romajo, da se povesele slovanskega napredka. V večer bil je sijajen koncert v „Umělecki besedi“, pela so društva „Lyra“, „Kytara“ in „Kolo“.

Hrvatska vlada sklicala je konferenco zaradi rešenja vprašanja, imali-li se v prihodnje vzdržati v hrvatskem gledališču opera ali ne. Posledica konference je ta, da je obstanek opere sedaj osiguran. Dežela povišala je podpora za gledališče od 32 000 na 40 000, a mesto Zagreb od 4000 na 10 000 gld. Ob jednem imenoval se bode poseben odbor, kateri bo nadzoroval gledališče. V ta odbor poklicani

bodo od strani hrvatske vlade: gledališki intendant Knajzel, veliki župan Vardian, svetnik deželne vlade Jurković, tajnik E. Tomić in inženir Zloh. Tudi mesto Zagreb voli dva zastopnika.

Tuje dežele.

Revizija francoske ustave vzburi zopet politične strasti na **Francoskem**. V poslednji seji stavi Andreux predlog, vsled katerega se ima onim rodbinam, koje so kedaj vladale na Francoskem, odvzeti pravo, da bodo voljeni v predsednike republike ter jim sploh onemogočiti kako si koli bodi častno službo. Vlada je izjavila, da je sporazumna s tem predlogom, ki bode torej gotovo sprejet.

Med turško vlado in mednarodno zdravstveno komisijo v **Carigradu** nastal je oster spor. Članovi komisije protestovali so proti sklepu Turčije, da se ima karantena podaljšati, ter so izjavili, da se bode komisija razšla, ako se Turčija ne bode ozirala na njene sklepe.

Angleški major Kičener prodril je v mesto **Dongola** ter brzojavlja od tamo, da mu je prišel v roke list generala Gordona, v katerem se javlja, da bi se Kartum mogel osloboditi z 7000 mož. Pomoč je zelo nujna.

Dopisi.

Iz **kamniškega okraja** 7. avgusta. (Izv. dop.) Učitelji tega okraja so imeli včeraj svojo skupščino v prijaznem Kamniku. Prišli so vsi in tudi nekateri gostje. Po primernem pozdravu nadzornikom na učitelstvo in na navzočega g. okrajnega glavarja so prišle posamezne točke na vrsto.

Zapisnikar je bil g. Ivanetič in g. Kos. Gospod nadzornik je povedal svoje opazke stvarno in dobrohotno, da se je videlo, da mu je zelo pri srci povzdiga šolstva v kamniškem okraju. Druge točke dnevnega reda so se dobro rešile, in tudi gospodičina, ki je imela referat, govorila je prav lepo slovenski. Sploh z veseljem konstatujemo, da se ni tu šopirila tujščina, in da se tudi inteligentne dame zmirom bolj navdušujejo za mili naš materin jezik, smatrati smemo to za velik napreden korak.

Gosp. tajnik kmetijske družbe, gosp. G. Pirc, govoril je prav navdušeno in elegantno slovenski o kmetijstvu sploh in o šolskih vrtilih posebej. Videli smo, da je on pravi in iskreni prijatelj naroda slovenskega in domorodnega kranjskega učiteljstva. — Iz poročila odbora za pregledovanje knjig družbe sv. Mohora smo bili uverjeni, da je bilo potrebno, plevel od zrna ločiti.

Ko so se potem vršile volitve v razne odbore, prišli so samostalni predlogi na vrsto, izmed katerih omenimo tega, da se okrajna knjižnica predene iz Mengiša v Kamnik, kar je bilo sprejeto.

Konferenco, ki je pet ur trajala, je zavrnil g. nadzornik s prav lepim in za učitelstvo laskavimi besedami, konstatuje, da vlada v tem okraju lepo soglasje med učitelji, da ga ne moti nobena disharmonija, ter ga veseli taktčnost in lepi parlamentarni red današnjega zbora, priporočuje učitelstvu lojalnost in pravi avstrijski čut, zakliče trikratni „živio“ presvetlemu našemu cesarju, na kar so potem učitelji navdušeno intonirali cesarsko pesen.

Ko se g. Burnik zahvali g. predsedniku za nepristransko vodstvo skupščine, odšli smo v gostilno k „Fischerji“, kjer smo se dobro in dolgo zabavali. — č.

Iz **Kranja** 7. avgusta. (Izv. dop.) Redko kje, znabit tudi nikjer nimajo občine na deželi redarjev v pravem zmislu besede. In kako naj bi se to tudi od kmetijskih občin zahtevati smelo, ako mestne in tržne občine takih organov nimajo.

Naša, v vsakem oziru pomenljiva mestna občina vzdržuje uže več let samo dva tako zvana „policaja“, izmed katerih je pa jeden le navadni delavec in ima popolnoma zadosti posla s snaženjem trgov in ulic, z mestno razsvetljavo, z vodovodi, spremljanjem

odgoncev i. t. d., drugi pa rabi se kot pisarni sluga, za vročevanje raznoterih spisov za oklice, za preskrbovanje vojaških stanovišč i. t. d. Da je tedaj prava redarska služba le površnja, se lahko umé. Hvala Bogu! nimamo sicer posebnih izgrediv, radi kojih bi izrednega pomnoženja redarjev zahtevali, vsekako pa hočem nekatere vzroke navesti, kateri so tehtni dovolj, da se na tem mestu želja izreka, da naj bi mestno predstojništvo uže več let izpraznjeno službo redarja razpisalo, ter jo potem kakemu sposobnemu prosilcu podelilo.

Po upeljavi stroge redarske službe bi se tuji postopači, koji se zopet dan za dnevom množijo in časi prebivalce na grde načine nadlegujejo — odpravili, — ponočni mir, kojega je vsak državljan zahtevati opravičen, bi se ne kalil, ali pa vsaj v tej miri ne, kakor se to navadno v nočéh od sobote do vtorka godi. — Zakotne krčme, iz kojih ponočni nemiri izvirajo, bi se nadzorovale, ter nepotrebne lahko odpravile; — eno glavnih nalog bi imel redar tudi imeti, da bi ob tržnih dneh pazil na prekupce, katerih število se je v mestu tako pomnožilo, da preskrbujejo na daleč železniške služabnike s prekupljenim živežem in na ta način tako draginjo mestnim prebivalcem, radi katerih so tržni dnevi vpeljani, — provzročujejo.

Iz tega naj pa se ne sklepa, da bi bila tu redarska služba po polnem zanemarjena, kajti „policaja“ čuvata, kolikor je njima pri raznoterih ostalih poslih ravno možno, toda redarja v pravem pomenu, kateri naj bi izključljivo ter oborožen na vse v redarstvo spadajoče pazil — tega ni.

Razne vesti.

— (Srebrn goldinar požrl.) Iz Budimpešte se poroča: Pred kratkim stavl je v neki gostilni Ivan Spanicsa, da more na mizi ležec srebrn goldinar pobrati z jezikom, brez pomoči z rokama. Dolgo časa je poskušal, naposled pa se mu posreči, dobiti goldinar v usta, a hitro se mu je zmuznil v grlo in požreti ga je moral, in če bi se bil zadušil. Goldinar pa je obtičal v goltanci in Spanicsa bi se bil skoro zadušil, da mu ni zdravnik s kleščami vzel iz grla denarja.

— (Velikanska postrv.) Pred kratkim ujeli so v jezeru poleg Vihorleta na Ogerskem velikansko postrv. Riba je bila 108 centimetrov dolga, 30 široka, glava je bila dolga 27 in široka 12 centimetrov. Težka bila je ta postrv 13 kilogramov. To je bila gotovo velikanska postrv, kajti navadno največje postrvi ne tehtajo čez dva kilograma.

— (Prince Juraj Karagjorgjevič.) kateri je bil uže tri tedne v Gostinu, umrl je dne 4. t. m. v 56. letu svoje dobe na plučni bolezni. Truplo se bode prepeljalo na Dunaj.

— (Fran Josipov red v vodi.) Iz Sarajeva se poroča: Reven Bošnjak mudil se je pred nekaterimi dnevi ob reki Miljački in opazil na dnu vode zlatoleskečo reč. Vzel je korec, potegnil iz vode lepotijo ter jo izročil policiji. Policijski komisar se je zelo čudil, videč pred seboj Fran Josipov red. Do zdaj se ni še oglasil oni, kateri je izgubil ta red.

— (Iz življenja gledaliških igralcev.) Znano je, da gledališki igralci ne dosežejo visoke starosti, kajti njih življenje je burno, ta umetnost uničuje duševne in telesne moči. Uže Ifland je v letu 1787 tožil: „Pri nas se bliža vse hitreje koncu, veselje in trpljenje, pa tudi življenje. Solze, katere prelivamo, smehljaji, katere tako radi delimo, stanejo nas zgodnji grob.“ Vender so tudi tu izjeme. Najstarejši gledališki igralec bil je Jean Noel, kateri je dne 13. januarja 1829 v Parizu umrl, 118 let star. Nastopil je v gledališči še, ko je bil uže 100 let star. Z osmim letom pristopil je k gledališču in ostal 92 let ter igral 2760 ulog. 28010krat je nastopil, 1040krat je umrl, 130krat je bil kralj, 920krat je bil pošten mož in 13500krat je bil lopov in nesrečnež, a vselej z dobrim srcem. Rimska igralka Luceja nastopila je še v svojem 112. letu, in igralka in plesalka Galenia Copiala je igrala v 90. letu svoje dobe, pozdravljajoč Pompeja.

Domače stvari.

— (Visoki dar.) Nj. veličanstvo presvetli cesar podaril je po toči poškodovanim občinam v okraji velikovškem 2000 gld.

— (Deželni odbor kranjski) dovolil je po toči poškodovanim posestnikom v okraji krškem 1500 gld. podpore.

— (Imenovanje.) Gospod Lambert Einspieler imenovan je kanonikom krškega stolnega kapiteljna.

— (Škofova prstana) daroval je brat pokojnega škofa Zlatoust, gosp. Simon Pogačar, novi cerkvi Jezusovega Srca, da se vdela ta ondu v monstranco.

— (Pogreb.) Včeraj popoldne spremili smo k večnemu pokopu bivšega c. kr. profesorja M. Pöternela. Kako priljubljen je bil pokojnik v vseh slojevih ljubljanskega prebivalstva, dokaz nam je izredno mnogobrojna udeležitev pri pogrebu. Sprevod vodil je č. g. stolni župnik Urbas. Na čelu spreveda nosila se je zastava „Katoliške družbe“, mnogo krasnih vencev; potem so šli č. oo. frančiškani in bogoslovci, pojoč žalostinke. Krsti sledila je čestita duhovščina, med ostalimi č. g. prošt Supan, generalni vikar dr. Pauker pl. Glanfeld, prošt dr. Jarc, potem učiteljski zbori tukajšnje višje gimnazije in višje realke, na čelu šolski nadzornik gosp. Smolej in ravnatelj gosp. dr. Mrhal; za njimi župan g. Grasselli, deželna odbornika gg. Murnik in Deschmann, predsednik hranilnice gosp. Dreo, predsednik beležniške komore g. Zupanec in mnogo drugih.

— (Spremembe v učiteljstvu na Kranjskem.) Gosp. Ivan Jarm, učitelj v Poljanah, gré na jednorazredno ljudsko šolo v Ambrus; začasni učitelj v Vodicah g. Fran Trost je nastavljen stalno; začasni učitelj v Drašiči, g. Ivan Muren, je nastavljen stalno; drugo učiteljsko mesto na dekliški šoli v Kranji se je podelilo začasni učiteljici gđc. Franciški Jugovic.

— (Gledališki vlak v Prago.) Na mnogobrojna vprašanja zaradi vožnje z gledališkim vlakom v Prago odgovarjamo: Udeleženci mogó stopiti na železnico na vseh gorejskih in koroških postajah, nikakor se jim ni treba voziti v Ljubljano, da bi tu vstopili. — Vožnina v Prago in nazaj znaša za III. razred 19 gld. 60 kr., za II. razred pa 29 gld. 30 kr.

— (Včerajsnji živinski semenj) ni bil posebno živahno obiskan; prignalo se je samo srednje živine, in tudi kupcev ni bilo obilo. Korošci pokupili so nekaj krav, a ne po visokih cenah. Kónj se je pokupilo malo.

— (Kravo ukrali) so tatovi na včerašnjem živinskem semnju. Kmet, kateri je kravico prignal na trg, podal se je v gostilno krepčat si svoje onemoglo telo, kravico pa je pustil privezano pri ogradi. Med tem, ko je mož tešil svoj želodec, odveli so mu kravo, in zastonj jo je iskal, vrnivši se, po semnju.

— (Tatvina.) Predvčeranjem je znani vlačugar Semrajec iz Tomačevega hotel okraši posestnico Marijo Mačkovo v Illovi. Prislonil je lestvico k hiši omenjene posestnice, splezal na streho ter udril v podstrešje. Ravno je imel polne roke dela, ko ga preplaši nek šum — tele v hlevu zabavalo se je skakajoč sem ter tja. Preplašen spusti se Semrajec v beg, vzemši seboj samo neke stare črevlje in robec v vrednosti 2 gld. 45 kr.

— (Godba v „Zvezdi“.) Jutri svirala bode ob ugodnem vremenu v „Zvezdi“ vojaška godba po naslednjem vspredu: 1.) Koračnica; 2.) ouvertura „Emma d'Antiochia“, Mercadantejeva; 3.) „Lagunen“, valček Straussov; 4.) vstopno dejanje iz „Lohengrina“, Richard Wagnerjev; 5.) „Apropos“, franc. polka Straussova; 6.) „Diabel“, skok Wronskega.

— (Rimske najdbe.) V Drnovem pri Krškem našli so rimski grob, čegar notranja stran ima krasne freske. Našli so se tudi kosci prstenih posod.

— (Volitve na Koroškem.) V Velikoveci zmagala sta narodnjaka gg. Einspieler in Muri; v Šmohoru je bil voljen tudi narodnjak g. dr. Abuja. V Beljaku in v Celovci pa so ostali Slovenci v manjšini.

— (Iz Pulja) se poroča, da v tamošnji stolni cerkvi izkopujejo dragoceno rimsko starinarstvo; našli so več rimskih novcev in posod.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Berolin, 8. avgusta. Cesar došel je pri najboljšem zdravju ob 8. uri 23 minut dopoldne v Grossbeeren in se podal potem v odprtem vozu v Babelsberg.

Versailles, 8. avgusta. Kongres je z burnimi prizori sklenil generalno debato in prestopil v specialno debato. Popravek, naj se skliče konstituenta, se je zavrgel.

Toulon, 8. avgusta. Od včeraj do danes tukaj 5, v Marseillu 6 mrličev za kolero.

Salerno, 8. avgusta. Tukajšnji stolp za smodnik se je razletel v zrak; tri osebe usmrteno, tri ranjene.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 9. avgusta.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.10
„ „ „ srebreni	81.75
Zlata renta	103.80
5% avstr. renta	96.25
Delnice narodne banke	861. —
Kreditne delnice	313.25
London 10 lir sterling	121.55
20 frankovec	9.65
Cekini c. kr.	5.74
100 drž. mark	59.55

Uradni glasnik

z dne 9. avgusta.

Eks. javne dražbe: V Kočevji zemljišče Fr. Pajeta iz Novega Vinka v dan 25. sept., 8. okt. in 11. nov. — V Senožečah zemljišče Marije Muhe (1262 gold.) v dan 10. sept., 11. okt. in 12. novembra. — V Ribnici zemljišče Ant. Petelina (1453 gld.) v 23. dan avg., 23. sept. in 24. okt. — V Metliki premakljivo blago Janeza Ivanetiča (212 gld.) dne 6. septembra.

Tujci.

Dne 7. avgusta.

Pri Maliči: Merteus in Prohaska, trg. potovalca, z Dunaja. — Scuglievich, trgovec; Monti, trgovec, z rodino, in Burgstaller Flora s sinom, iz Trsta. — Dr. Wieser, c. kr. nadzdravnik, iz Mautern. — Tribuzzi, c. kr. vdova okr. glavarja, iz Vipave. — Strumme, želez. uradnik, s soprogo, iz Payerbacha. — Kolleger, c. kr. nadlajtenant, s soprogo, iz Krškega. — Gerstner, zasebnica, iz Pulja.

Pri Slonu: Vaupel, operni pevec, iz Augsburga. — Pilz, zasebnica, in Langer, šolski vodja, z Dunaja. — pl. Burgstaller s soprogo in Tedeschi, zasebnik, iz Trsta. — Lazar in Fras, c. kr. profesor, iz Gorice. — Altenburger, želez. vodja, z rodino, iz Pulja. — Sevar, trgovec, iz Nove Vasi. — Fischer, posestnik, s sinom, iz Beljaka. — Riedel, c. kr. profesor, s soprogo, iz Nov. Mesta. — Lavrenčič, živinotrzec, iz Hrenovic. — Vidmar iz Cira. — Jezeršek z Gorenjskega.

Pri Avstr. carji: Bizjak, uradnik, iz Reke. — Tratnik s soprogo iz Idrije.

Umrli so:

Dne 7. avgusta. Miha Ženko, hišnega posestnika sin, 10 mes., Krakovske ulice št. 12, driska.

V bolnici:

Dne 6. avgusta. Marija Nunar, gostinja, 69 l., želodečni rak.

Dne 7. avgusta. Lovrenc Račič, delavec, 60 l., Exsudatum pleuriticum.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
8. avgusta	7. zjutraj	737.76	+17.1	jzpd. sl.	obl.	18.50
	2. pop.	737.93	+20.3	svzh. sl.	js.	dež
	9. zvečer	738.42	+17.6	„	„	„

Za vse mnogobrojne izraze gorkega sočutja o priliki bridke izgube, katero nam je storila prerana smrt preljubega sina, oziroma brata, gospoda

Antona Kersnika

izreka svojo najtoplejšo zahvalo

Kersnikova rodbina.

Na Brdu, 7. avgusta 1884.

Srečke

z dne 6. avgusta.

Praga: 85 13 28 29 81.

A. Mayerjeva
trgovina piva
v steklenicah
v Ljubljani

priporoča izborno

marono pivo

iz pivovarne bratov Koslerjev

v zabojčkih po 25 in 50 steklenic.

Cena $\frac{7}{10}$ lit. steklenici . . . . . 16 kr.

$\frac{9}{10}$ „ „ „ . . . . . 12 „

Zabojčki in steklenice franco nazaj ali se pa najceneje vračunavajo. (66) 2

Bukov
gozd

160 oralov

okraj Litija

se prodaja.

Dr. Franc Papež,
odvetnik v Ljubljani.

V podpisani specerijski
prodajalnici vzprejme
se

praktikanat

ali

učenec.

Carl C. Holzer.

Račune, nakladne
liste, kuverte, vi-
zitke, sploh vsako-
vrstne

tiskovine

izgotavlja v mičneji
izvršbi in po niz-
kih cenah

tiskarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani.

Japonska ajda

edino prava in ravno došla

se dobi letos po znižani ceni

kilo 22 kr.

(kedor je več skupaj vzame, še ceneje)

le pri

J. R. Paulin-u

zaloga specerijskega blaga
v Ljubljani.

Ona je posebno izvrstna tudi za zeleno
krmo in v prid čebelarom.

NB. Nahaja se neka sibirski ajda
v kupčiji, japonski le v podobni
zrna po polnem enaka, ali v njenem boga-
tem pridelku nikakor ne, torej „pozor“
pri nakupovanju. (60) 7—7

J. pl. Trnkoczy, lekar pri „pri zlatem samorogu“
priporoča in razpošilja s poštanim povzetjem
Marijacejske kapljice
za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje,
imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodcu
in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje
slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove,
koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč
v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste,
bolezni na vrani, na jetrih in zoper
zlatilo žilo. — 1 Sklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld.,
5 tucatov samo 8 gld. **Svarilo!** Opozar-
jamo, da se tiste **istinite Marijacejske ka-**
pljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“
zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri
J. pl. Trnkoczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima
se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot ponarejeno.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revma-
tizem, trganje po udih, bolečine v križu ter živcih,
oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa, če se
rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval.
Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Ma-
liču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Gospodu pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinske bolezni na nogi silno trpeli in
razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čimdalje hujša
prihajala in uže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš
dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim.
In res imel je čudovit vseh, da so se po kratki rabi oprostili
mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Ma-
ličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga v vsakemu bolniku
v jedneke bolezni priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam naj-
prisrčnejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolezni
1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhlevo (Dorsch)

jetrno

olje

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bez-
gavne oteklino. 1 steklenica 60 kr.

Salicilna ustna voda,

najboljše za ohranjanje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smrhljivo
sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat
sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih
udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v skatuljah a 21 kr.;
jeden zavoj s 6. skatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se tekoj v lekarni pri „Samorogu“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.